

Leszkay András bácsi Moha-meséje

A kísértet

Kedves Gyermekeim, most elmondom, miként kerültem ide a Rádióba, és miért szölok hozzátok.

Nem régiben kint ültem egy este a házikóm előtt, néztem a mélyben kanyargó Dunát, a túlsó parton a Pilis-hegységet és a lenyugodni készülő Napot. Eszembe ötlött, hogy én tulajdonképpen nem is tudom: vannak-e, nincsenek-e különleges, ritka gyógyfüvek a Pilis-hegységben. Másnap reggel – egyik oldalamon az elemózsiás, másik oldalamon a növénygyűjtő tarisznyámmal – lementem a Dunához, a kismarosi réven átkeltem, és nekiindultam kutatóútamnak a Pilis-hegységben. Hogy mit találtam, mit nem, arról most nem beszélek. Most csak azt akarom elmondani, hogy egy este – amikor már Buda határában jártam –, szokásom szerint nézelődni kezdtem, hol kérjek éjszakai szállást. Éppen egy szép kis kertes településhez érkeztem – később megtudtam, hogy Budaliget a neve –, és a legelső házacská mindjárt meg is tetszett nekem. Az is tetszett, hogy két gyerek játszott a kertben: egy kisfiú meg egy kislány. Megálltam a kerítés kapuja előtt, és beszóltam nekik: „Jó estét, kedves barátaim! Mit gondoltok, kapnék szállást szüleitektől éjszakára?” A gyerekek az első pillanatban egy kicsit megijedtek tőlem.

Másnap elmondották, hogy sosem láttak még törpét, és hirtelenében azt hitték: az a gipsztörpe elevenedett meg, amely a szomszédjuk kertjében áll a fűben. Mert nekem is éppen olyan csúcos főve-

gem, hosszú, deres szakállam, széles bőrvem és rövid szárú csizmám van. Meghökkenésüket azonban tüstént el is oszlatta a mellettük ugráló házörző kutyának, Fricinek a viselkedése. Frici ugyanis rögtön odaszaladt hozzám a kerítéshez, felágaskodott rá, barátságosan csóválta a farkát, és meg akarta nyalni az arcomat. Aztán ide-oda futkosott a gyerekek között és köztem: biztatta őket, hogy engedjenek csak be nyugodtan, nincs miért félniük tőlem. A gyerekek kinyitották a kaput, és belépdeltem, a gyerekek a szemembe néztek, és már nem is volt szükség Frici ajánlgatására: megérezték, hogy jóbarátjuk vagyok. Megmondottam, hogy Moha bácsi a nevem, és megtudtam, hogy a kisfiú neve Andriska, a kislányt meg Erzsikének hívták. Erzsike megfogta a kezemet, és húzni kezdett a ház felé. Azt akarta, hogy odabent telepedjem bele az ő fonott kisszékébe, először is abban pihenjek egyet. Andriska megfogta a másik kezemet, nézegette, milyen kicsiny, mégis milyen erős, és ámulva kérdezte: „Moha bácsi igazi mesebeli törpe?” Szokásom szerint ezt feleltem rá: „Nem mesebeli, hanem Börzsönybeli.” Elmondottam nekik, hogy a börzsönyi törpék – Törpeháza lakosai – ugyanolyan emberek, mint a többi ember, éppen csak kis természetűek. Elmondottam, hogy a börzsönyi törpék követ és ezüstöt bányásznak, de vannak köztük ötvösművészek is. Kancsókat, díszes poharakat kalapálnak ezüstből. Jómagam meg ritka gyógyfüveket gyűjtök. Elmondottam, hogy

most is kutatóúton vagyok, s ott hállok meg, ahol éppen elér az este. Ekkor aztán kiderült, hogy a két gyerek magában van odahaza – szüleik látogatóba mentek a közeli Pesthidegkútra. De arra kért Erzsike is, Andriska is, hogy várjam meg őket, mert egészen bizonyos, hogy örömmel adnak szállást nekem. Kértek, hogy menjünk be a házba, ott várakozzunk rájuk, már úgyis mindjárt besötétedik.

A ház ajtaja szép kis konyhába nyílt, onnan meg egy másik ajtó a szobába. Igen barátságos volt a szoba is. Az asztal már meg volt terítve vacsorára, s most Erzsike gyorsan még egy terítéket tett fel. De meg volt már terítve a Frici kutyának is. A konyhában, az ajtó közelében bádogtányér állt a földön, benne mócsingdarabok. Örvendeztem, hogy ilyen gondos, rendezető emberek házába kerültem.

Erzsike mindenáron azt akarta, hogy az ő fonott kisszékébe üljek, én azonban megmutattam, hogy fel tudok ülni felnőttnek való székre is, és felugrottam egy karosszékre. Mert hiszen nem vagyok én olyan túlságosan kicsiny: a csizmám sarkát meg a kefehajamat is beleszámítva egy méter és három centiméter a magasságom. Persze, mihelyt felültem a székbe, mellém telepedtek a gyerekek is, és arra kértek, meséljek nekik. De a mesére – egy igen különös esemény miatt – csak később került sor. Belekezdtem ugyan a mesébe: „Hol volt, hol nem volt, volt egyszer...”, ekkor azonban kopogtattak a konyha ajtaján. Az, hogy kopogtat-

tak, nem volt különös, a furcsaságok ezután következtek.

Azt vártam, hogy a gyerekek így szólnak: „Tessék! Szabad!” De nem ez történt. Ijedten egymásra néztek, aztán Andriska félve kiáltotta: „Ki az?” Kérdésére azonban nem jött felelet. Néhány pillanat teljes csendben telt el. A gyerekek mozdulatlanul, rémült arccal meredtek a konyhaajtóra. Ekkor újból megkopogtatta valaki. Erzsike most már sírva fakadt félelmében, Andriska pedig a rémülettől megbicsakló hangon rikácsolta: „Ki az?” De erre sem jött válasz. Én azonban megelégteltem kis barátaim fölösleges rémüldözését, és mozdultam, hogy leugorjak a karosszékből. Természetesen ki akartam nyitni az ajtót, hadd lássuk, ki kopogott, ki akar bejönni vagy ki tréfálkozik. És ekkor..., ekkor történt az este legkülönösebb eseménye.

A két gyerek görcsösen belém csimpszkodott, és rémülten suttogta: „Ki ne tessék nyitni! Kísértet! Már más-kor is kopogott, amikor egyedül voltunk idehaza.” Ezen persze nevettem egy jóízűt: „Kísértet? Hiszen kísértet nincs! Engedjete már fölállni!” A két gyerek azonban akkora erővel fogott le a karosszékre, hogy csak birkózás árán szabadulhattam volna. Minthogy pedig birkózni nem akartam, magyarázni kezdtem nekik, hogy okos gyermek miként viselkedik ilyen helyzetben. Ha olyan zajt hall, amelyről nem tudja, mi okozza, akkor nem hitet el magával valami lehetetlenséget – például azt, hogy „kísértet” kopog –, hanem teljes nyugalommal kikutatja a zaj eredetét. Sajnos csak hossz-szas rábeszélésre egyeztek bele, hogy kinyissam az ajtót; akkor is előbb elbújtak az ágy mögé, s onnan kukucskáltak. Az ajtó előtt senkit sem találtam. Csak a holdfényt és a csöndes esti kert. Kiléptem a kertbe, és tréfásan kiáltottam: „Hej, kísértet! Szíves-

kedjen előfáradni! Hadd lássuk, milyen nagy legény! Most kopogjon, amikor itt vagyok!” Csak Frici szaladt oda hozzám egy percre a kaputól, ahol a gazdáit várta.

Andriska kikiabált az ágy mögül: „Tessék bejönni, és tessék nyitva hagyni az ajtót! Azért, hogy ne kopoghasson újra!” Bemenni bementem, de az ajtót becsuktam magam után: „Éppen ellenkezőleg: hadd kopoghasson újból!

Hogy megállapíthassuk végre, ki kopogott. De ígérem meg, hogy akkor majd tüstént ajtót nyithatok!” Nagy nehezen megígérték, és egy félóra múlva már annyira meg is nyugodtak, hogy újból kérték a mesét. Megint elkezdtem: „Hol volt, hol nem volt, volt egyszer...” De most sem folytathattam, mert ebben a pillanatban ismét kopogtattak a konyhaajtón. Persze ugrottam is tüstént, de hajh, azok a butuskák nem törődtek az ígéretükkel, megint rám csimpszkodtak: „Jaj, jaj, ne nyisson ajtót, Moha bácsi!” Persze eltelt vele egy kis idő, amíg lefejtettem magamról a karjukat. Nem nyithattam ki az ajtót rögtön a kopogtatás után, és most sem volt semmi más odakünn, csak a békés, holdfényes gyümölcsöskert. Azonban sejtettem már, miféle kopogtatás rémisztgeti kicsiny vendéglátóimat.

Visszamentem hát a szobába, és kicipeltem a kertbe három széket. Szembeállítottam azokat a nyitott konyhaajtóval, a középsőre felültem,

és csalogatni kezdtem Andriskát meg Erzsikét: „Hol volt, hol nem volt... Gyertek ki, mesélek... Hol volt, hol nem volt, volt egyszer két kis csacsi...” Először Erzsike jött ki, és leült mellém: „Tessék folytatni! Mi történt a csacsikkal?” A csacsik Andriskát is érdekelték. Kióvakodott ő is a konyhaajtóba: „Törpe csacsik voltak, vagy nagy csacsik?” „Nagy csacsik. De csukd be magad után az ajtót, ne röpjenek be a fényre a bogarak!” Andriska becsukta az ajtót, leült mellém a másik székre, én meg újból kezdtem a mesét: „Hol volt, hol nem volt, volt egyszer két nagy... csacsi... gyerek: Andriska és Erzsike. Hiába magyarázta nekik az ő törpe barátjuk, Moha bácsi, hogy ha nem tudják, mi okozott zajt, akkor teljes nyugalommal ki kell kutatni a zaj eredetét. De a huncut Moha bácsinak végül is sikerült kicsalni őket a kertbe. Ott ülnek most szemben a csukott konyhaajtóval, és várják, lesik azt a bizonyos titokzatos kopogtatót.”

Amikort idáig jutottam a mesében, odaszaladt hozzánk a kaputól a Frici kutya. Egyenesen a konyhaajtóhoz futott, beszaglászott az ajtóhasadákon, és örömeiben, hogy olyan finom szagú vacsora vár rá, csóválni kezdte a farkát. S minthogy egészen az ajtó mellett állt, az ide-oda mozgó farok, ha-ha-ha, ha-ha-ha, kopogtatott az ajtón.

A gyerekek egymásra bámultak, aztán énrám néztek, és egyszerre tört ki mindhármunkból a nagy-nagy nevetés.

Ennek a történetnek persze elterjedt a híre egész Budaligeten s távolabb is. Hallottak róla a Rádióban is, és megkértek engem, mondjam el itt a mikrofon előtt mindnyájatoknak. Mert úgy gondolják: talán köztetek is van néhány olyan csacsi gyerek, amilyen Andriska meg Erzsike volt. De ugye tévednek ebben? Közöttetek, ugye, nincs ilyen?